

Passar-s'hi temps

Ja se sap que quan es diu que la forma verbal «permanèixer» és un castellanisme considerat inacceptable, i que la nostra forma correcta equivalent és *romandre*, hom té la tendència a creure que en tots els casos en què el castellà usa el verb «permanecer», o en tots aquells en què obeïnt a la seva influència diem «permanèixer», cal recórrer necessàriament a *romandre*. El fet és que el castellà fa un ús molt abundant de «permanecer» i que no cal seguir-lo en aquesta tendència, oposant-li *romandre* com a equivalent sistemàtic. En realitat, «permanèixer» no deixa d'ésser una forma llibresca, i el llenguatge autènticament popular la ignora tant com ignora generalment *romandre* (volum dir, si més no, en àmplies zones del nostre domini lingüístic).

Verbs com *restar*, *estar-se*, *quedar-se*, *moure's* (usat en frases negatives), etc., són els que, tal com s'ha dit ben sovint, poden usar-se, segons els casos, en lloc de «permanèixer» sense que calgui recórrer a *romandre*, que pot semblar massa literari o artíficiós: *Va restar al seu costat*, *Hi serem a les vuit i hi estarem quatre hores*, *Em vaig quedar esperant-te*, *No ens van moure de la vora del foc*. Però cal indicar, encara, l'ús que es pot fer en alguns casos especials del verb *passar* amb el valor que comentem, el qual pot usar-se també pronominalment, amb una petita diferència de matis en la significació.

L'ús del verb *passar* com a equivalent de «permanecer» demana un complement directe que designi un període de temps. Tant el Diccionari Fabra com el de l'Enciclopèdia ofereixen escassa informació sobre aquest ús, limitat, de fet, als exemples comuns *Passar l'estiu a fora*, *al camp* i *Passar la vida patint*, als quals l'Enciclopèdia afegeix *Passar el dia jugant a cartes*. En aquest darrer exemple, el significat de *passar* ja gairebé coincideix amb el que hom atribueix al verb del castellà «permanecer», i no és gens improbable l'ús que s'hagi fet realment d'aquest verb en frases anàlogues. Però és més aviat pronominalment que *passar* es pot usar amb el valor de «romandre, no moure's», com en l'exemple que indica el Diccionari Alcover-Moll *Passar-se hors dins els cafès*. Aquest ús de *passar-se*, indicant permanència ininterrompuda, és viu i popular, i en trobaríem molts exemples en els nostres escriptors: *Es passa els dies a la «Pietat», la seva horta, enmig de llibres i de fruites, contemplant la mar de lluny*. (S. Espriu, *Adriadna al laberint grotesc*).

Albert Jané